

דף מקורות - פרשת יתרו – כנפי נשרים

השיעור השבועי של הרב יצחק חי זאגא בבית הרב קוק, אור ליט' שבט תשע"ז
א. שמות יט - 'ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני.. ויחן שם ישראל נגד ההר. ומשה עלה אל האלוקים ויקרא אליו ד' מן ההר לאמר כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל. אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם על כנפי נשרים ואבא אתכם אלי. ועתה אם שמועת תשמעו בקלי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגלה מכל העמים כי לי כל הארץ. ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש.. ויבא משה ויקרא לזקני העם וישם לפניהם את כל הדברים האלה אשר צוהו ד'. ויענו כל העם יחדו ויאמרו כל אשר דבר ד' נעשה.. יונתן - וטענית יתכון על עננין הי כעל גדפי נשרין מן פילוסין ואובילית יתכון לאתר בית מקדשא למעבד תמן פסחא ובהוא ליליא אתיבית יתכון לפילוסין ומתמן קריבית יתכון לאולפן אורייתי. רש"י.. -שכל שאר העופות נותנים את בניהם בין רגליהם, לפי שמתיראין מעוף אחר שפורח על גביהם, אבל הנשר הזה אינו מתירא אלא מן האדם, שמא יזרוק בו חץ, לפי שאין עוף אחר פורח על גביו, לכך נותנן על כנפיו, אומר מוטב יכנס החץ בי, ולא בבני. ספורנו -דרך לא עבר בה איש, כמו הנשר המוליך את בניו ברום האויר, אשר לא ילך בו שום מין עוף אחר, וזה להבדיל אתכם מכל העמים ועסקיהם להיות לי. ואביא אתכם אלי. אל הר האלוקים המוכן לנבואה. מלבי"ם -הייתם משוקעים בתהום טומאת מצרים ונשאתי אתכם מן העמק אל הרום כנשר שנושא את גוזליו לרום שמים במקום שא"א לשום עיט דורס להגיע לשם..

ב. שמות יז -ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים. סנהדרין קו - מאי לשון רפידים?.. רבי יהושע אומר, שריפו עצמן מדברי תורה, שנאמר לא הפנו אבות אל בנים מרפיון ידים. רש"י.. -מפני שרפו ידים מן התורה בא עליהם עמלק.

ג. דברים לב - 'כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף יפרש כנפיו יקחהו ישאהו על אברתו. רש"י -כנשר יעיר קינו. נהגם ברחמים ובחמלה כנשר הזה רחמני על בניו ואינו נכנס לקנו פתאום עד שהוא מקשקש ומטרף על בניו בכנפיו בין אילן לאילן בין שוכה לחברתה, כדי שיעורו בניו, ויהא בהם כח לקבלו. על גוזליו ירחף. אינו מכביד עצמו עליהם אלא מחופף, נוגע ואינו נוגע, אף הקב"ה.. כשבא ליתן תורה לא נגלה עליהם מרוח אחת אלא מארבע רוחות, שנאמר ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרבבות קודש, (חבקוק ג) אלוק מתים יבא זו רוח רביעית. רש"י -תימן - עשו. מצודת ציון.. -שהוא בדרומה של א"י. מלבי"ם -הגלות האחרון תתחלק בין שני מלכיות, שהם מלכות אדום המצויינת בשם תימן.. ומלכות ישמעאל המצויינת בשם הר פארן.. אבן עזרא -והטעם שיצאו ביד רמה, ובאו במהרה אל הר סיני, כטעם מי אלה כעב תעופינה (ישעיהו ס). רבינו בחיי.. -כשם שהנשר מתחדש מזמן לזמן, וכענין שכתוב: (ישעיהו מ) 'יעלו אבר כנשרים', (תהלים קג) "תתחדש כנשר נעוריכי", כן הכבוד מתחדש בבוא השפע אליו מלמעלה אחר שנפסק ממנו בחטאת ישראל.

ד. ישעיהו ס - 'מי אלה כעב תעופינה וכיונים אל ארבתיהם.. הקטן יהיה לאלף והצעיר לגוי עצום אני ד' בעיתה אחישנה. רד"ק - יותר יעופו מהרה בשובם אל קניהם.. מלבי"ם -בבא העת המיועדת אעשה הדבר בזריזות..

ה. אגרות הראי"ה קסד - 'רוח חדש חי וקיים בריא ומחולל פלאות כשיפוח מני ארץ אשר אמרו הכל שוממת היא, לא יהיה נזקק לברר דבריו קטעים קטעים, פסוקים פסוקים, זעיר שם זעיר שם, כ"א בכח רב אדיר וגדול בבת אחת ירקדו הררי עד.. נעלה הוא ישראל ונעלה כוחו לאלוקים. איננו מחובר את התרבות האיטית בכל עורקי נשמתו. כח קפיצה ודילוג רוחני יש בו. הוא יוכל להינשא בפעם אחת עד לכוכבים אף כי ירד עד עפר..

ו. ישעיהו מ - 'נתן ליעף כח ולאין אונים עצמה ירבה.. וקוי ד' יחליפו כח יעלו אבר כנשרים ירוצו ולא ייגעו ילכו ולא ייעפו. רד"ק -כתב רבינו סעדיה כי הנשר יעלה לעשר שנים גבוה מאד על פני רקיע השמים ויקרב לחום האש ויפיל עצמו לים מרוב חומו וימרט ויתחדש אחר כן ויעלה אבר וישוב לימי עלומיו וכן כל עשר שנים עד מאה ובשנת המאה יעלה כמנהגו ויפול בים וימות. מלבי"ם -ליעף כח. הוא הכח הפנימי השרשי..

ולאין אונים, החסר הכלים שבו יוציא הכח לחוץ.. עצמה ירבה.. יונתן -דיהב לצדיקיא דמשלהן לפתגמי אוריתא חוכמא ודלית להון תקוף נכסין מסגי.

ז. ישראל ותחיתו יג.. - 'ההתאמה המפוארה של כל נטיות החיים.. וקול אלוקים חיים דובר אז מכל מרומים ומכל תחתיות.. והמעוף מתחת לרום הוא תדירי, והחזרה חלילה בשביל הופעה והארה.. היא ג"כ תדירית, קלה ובטוחה. "הקב"ה עושה להם כנפים כנשרים ושטים על פני המים.. ושמא תאמר יש להם צער תלמוד לומר וקוי ד' יחליפוכ יעלו אבר כנשרים.. מתגלה חזון העולמים בכל תקופה שהקב"ה מחדש בה את עולמו..

ח. יחזקאל לז.. - 'מארבע רוחות בואי הרוח.. זוהר חדש שה"ש א - 'רבי רחומאי פתח ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת ה' [ישעי' יא] הא הכא ארבע רוחות ולא זכה בהם אדם זולתי מלך המשיח בלבד. והכתיב [יחזקאל ל"ז] מארבע רוחות באי הרוח ארבע לא כתיב אלא מארבע רוחות זהו רוח שלם.

ט. קובץ ג' שב - 'כמה נחוצה היא גבורת הבשר לקדושי נשמה.. שכבר נתעדן הבשר בעצמו, עד שהוא ממולא בכל טוב וקודש.. וכל אשר יאמץ הבשר, וכל אשר יתחזק ויתאדר, יגדל ויחסן גופם של צדיקים קדושי לב וטהורי נשמה, ככה ישאב הרוח העליון ההולך ומופיע עליהם את אור קדשו משמי מעלה, רב חיל, אוצר של דעה, אוצר של תבונה, שארוז ואגוד בבשר העשיר בתוכן, הרבה יותר מכל חכמה רוחנית אשר יעלה על לב אדם לנסחה, מבלעדי המזיגה השמימית של יוצר וצר צורה, אשר מדד ושקל גשם עם רוח. וחמדת גבורה זו, שתתגבר באחרית הימים בלבם של ישראל, ותבא בטהרתה ושיגובה בלבם של צדיקים איתני עולם, היא תכשיר את העולם לספוג אל תוכו את הד קולו של שופר הגאולה, המכין לב לרוחא דמלכא משיחא. ונחה עליו רוח ד', רוח חכמה ובינה, רוח עצה וגבורה, רוח דעת ויראת ד'. ונקרא שמו אל גבור פלא יועץ אבי עד שר שלום